

Posudek vedoucího diplomní práce Jana Richtra *Čas a zvuk ve filmu*.

Jan Richtr si vybral jako téma své diplomní práce záhadu. Čas, vnímání času, esence času, existenciální časovost našeho bytí, a obecně všechny aspekty naší zkušenosti spojené s časem, jsou totiž enigmou. Zvláštním rysem uvažování o čase je, že na rozdíl od jiných oblastí fyzikálního či filosofického bádání, vystupuje do popředí jejich rys podmíněné platnosti. Náš duch se totiž rozpíná a uchopuje čas v nějakém ohledu, ovšem nikoho by nepřekvapilo, kdyby se tentýž duch vzepjal ke zcela odlišné konceptualizaci času. Zkrátka, kolega Richtr zápasí s jednou z nejpřitažlivějších problémů dějin lidského myšlení. A nutno dodat, že zápasí se ctí.

V první kapitole se věnuje vybraným filosofickým koncepcím času. Na ploše čtyř stran se vyrovná s koncepcemi času u Aristotela, svatého Augustina, Husserla i Bergsona. Navzdory stručnosti oceňuji výběr filosofů. Aristotelés je základním kamenem pro pochopení času jako objektivní míry; čas jakožto číslo pohybu vede k vnímání času jakožto něčeho nezávisle jsoucího. Naproti tomu Augustin zakládá přemýšlení o čase jakožto o něčem, co se dává lidskému vědomí. A v této linii jsou pro současné myšlení určující autoři právě Husserl a Bergson.

V druhé kapitole se autor věnuje filosoficko-estetickým koncepcím času v souvislosti s filmem. Vychází ze dvou autorů, Mukařovského a Deleuze. Navzdory brutálnímu zjednodušení uchopuje podstatu Deleuzova pojmu obraz-čas, který je pro Deleuze stěžejním znakem moderní kinematografie. Je fakt, že bez podrobnějšího komentáře ostatních Deleuzových pojmů obrazu poněkud bledne diachronní rozměr tohoto pojmu, pro účely Jana Richtra je toto uchopení dostatečné.

Třetí kapitola je pro mne osobně nejprínosnější. Zabývá se zejména francouzským skladatelem Gerardem Griseyem, kterého jsem neznal, a který ke všemu napsal zřejmě zajímavý esej *Tempus ex machina*. Mimochodem napsal i stejnojmennou skladbu, kterou doporučuji všem příznivcům experimentální hudby.

V závěrečné kapitole Richtr přenáší poznatky na oblast filmu. Je to pokus o zacelení textu na poli audiovizuálního díla. Poukazuje na rozličné módy temporality, izoluje různé prvky ovlivňující vnímání časovosti audiovizuálního útvaru, dotýká se i mluveného slova a sémantiky. V této kapitole uzavírá prvky rozvedené v předchozích částech. Osobně bych byl rád, kdyby se autorovi povedlo pregnantněji spojit čtvrtou kapitolu s předchozími, tj. usouvztažnit precizněji koncepcí času vzhledem k audiovizuálnímu dílu, nicméně to nic nemění na tom, že diplomní práce je rozhodně zajímavým čtením. Mám radost, že Richtr odevzdává diplomní práci, na které je znát vynaložené úsilí a snaha organicky uchopit nelehkou problematiku filmové temporality.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.